

Samenvatting

Per 1 juli 2022 is de Wet gemeenschappelijke regelingen (WGR) gewijzigd. Een aantal wijzigingen dient voor 1 juli 2024 geïmplementeerd te zijn in iedere gemeenschappelijke regeling. Het gaat dan om nieuwe instrumenten waarmee de raad in een betere informatiepositie wordt gebracht. Het college heeft de raad een achttal ontwerp wijzigingsbesluiten toegezonden. De raad mag daar nu zijn zienswijze over kenbaar maken.

Beslispunten

Het college besluit:

1. De bijgevoegde acht ontwerp wijzigingsbesluiten (bijlagen onder 1) overeenkomstig successievelijk de artikelen 1, tweede lid, 51 (RUD Zuid-Limburg), 61 (BsGW) en 95 (HCL) van de Wet gemeenschappelijke regelingen toe te zenden aan de gemeenteraad;
2. De gemeenteraad overeenkomstig artikel 1, derde lid van de Wet gemeenschappelijke regelingen (evenals overeenkomstig de artikelen 51, 61 en 95) in de gelegenheid te stellen zijn zienswijze in te dienen omtrent de ontwerp wijzigingsbesluiten, bedoeld onder punt 1 (bijlage 1);
3. De gemeenteraad te verzoeken deze zienswijze uiterlijk 30 november 2023 toe te zenden aan het college;
4. De gemeenteraad ter toelichting op de wijzigingen de overige in de bijlagen opgenomen stukken ter kennisname toe te zenden.

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 26 september 2023:

Conform.

1. Aanleiding

Per 1 juli 2022 is de Wet gemeenschappelijke regelingen (hierna: WGR) gewijzigd. Het voornaamste doel van de wijziging is het verbeteren van de democratische legitimatie van de gemeenschappelijke regelingen. Dit geschiedt via een versterking van de kaderstellende en controlerende rollen van de raden.

Sommige wijzigingen zijn direct per 1 juli 2022 in werking getreden. Bijvoorbeeld de gewijzigde termijnen rondom de P&C stukken van de gemeenschappelijke regelingen.

Andere wijzigingen dienen voor 1 juli 2024 geïmplementeerd te zijn in iedere gemeenschappelijke regeling. Het gaat dan om nieuwe instrumenten waarmee de raden in een betere informatiepositie worden gebracht.

2. Context

Deze nieuwe instrumenten hebben betrekking op:

- Een facultatieve zienswijzeprocedure voor besluiten

De wetswijziging verplicht om in de regeling af te wegen of en zo ja, op welke andere besluiten (van het openbaar lichaam), de raden in de gelegenheid worden gesteld een zienswijze naar voren te brengen.

- De participatie van ingezetenen en belanghebbenden

De wetswijziging verplicht om in de regeling afspraken te maken over de wijze waarop ingezetenen en belanghebbenden betrokken worden bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid.

- Een actieve informatieplicht

De wetswijziging verplicht om in de regeling afspraken te maken over de actief met de raden te delen informatie.

- Een evaluatiebepaling

De wetswijziging verplicht om in de regeling afspraken te maken over de evaluatie.

- Een aanscherping van de uittredingsregeling

De wetwijziging verduidelijkt dat de regeling bepalingen dient in te houden omtrent de voorwaarden waaronder kan worden uitgetreden en de gevolgen van uittreding, waaronder bepalingen omtrent de gevolgen voor het vermogen van de rechtspersoon en de deelnemende gemeenten.

Voor meer informatie over deze instrumenten en met name over de uniforme wijzigingsvoorstellen wordt verwezen naar de bijlagen.

De gemeenschappelijke regelingen (BsGW, Geul en Maas, HCL, GGD Zuid-Limburg, Omnibuzz, RUD Zuid-Limburg en de Veiligheidsregio Zuid-Limburg met uitzondering van KBL) hebben zich in deze laten adviseren door Boels Zanders Advocaten (hierna: BZA) en Coöperacion. Zij zijn als juridisch adviseur opgetreden en hebben het traject begeleid. Ruim twintig Limburgse gemeenschappelijke regelingen hebben aan het gemeenschappelijke traject meegedaan. Het doel daarvan was het komen tot uniforme wijzigingsvoorstellen met toelichting, tot uniforme besluitvorming door colleges en gemeenteraden én tot een uniform aanbiedingsmemo door de gemeenschappelijke regelingen aan de colleges.

Overigens zijn in dit traject - naast de wijzigingen als gevolg van de WGR - ook wijzigingen meegenomen voor alle gemeenschappelijke regelingen die voortvloeien uit de Aanpassingswet Wnra (Wet normalisering rechtspositie ambtenaren) en de Wep (Wet elektronische publicaties). De Aanpassingswet Wnra (in werking getreden op 1 januari 2020) wijzigde de rechtspositie van het personeel van de gemeenschappelijke regelingen. De Wep (in werking getreden op 1 juli 2021) verplicht gemeenschappelijke regelingen om alle officiële publicaties online te zetten. Tevens is – in samenspraak met archiefdeskundigen - tot een nieuwe archiefbepaling gekomen. Dit op verzoek van de Provincie Limburg die om aanscherping van deze bepaling had verzocht.

Ten aanzien van de gemeenschappelijke regeling van HCL dient hier nog aandacht gevraagd te worden voor het feit dat de minister van OCW ook deelneemt aan de Gemeenschappelijke Regeling HCL. Daarom dient ook de tweede kamer nog in te stemmen met de wijziging van de regeling. De voorhangprocedure bij de Tweede Kamer is voorzien nadat het gemeentelijke wijzigingstraject is doorlopen.

KBL heeft zich laten adviseren door Proof Adviseurs (Rob de Greef), een organisatieadviesbureau gespecialiseerd in samenwerking in de publieke sector. Er is aangesloten op de wijzigingen die in het traject met BZA en Coöperacion voorgesteld worden. Daarnaast zijn er enkele omissies uit het

verleden opgelost, is er de keuze gemaakt om bevoegdheden over te dragen door middel van delegatie en wijzigt de bestuurssamenstelling als gevolg van de uittreding van gemeente Heerlen

3. Gewenste situatie

Het voor 1 juli 2024 implementeren van de wijzigingen / nieuwe instrumenten in de gemeenschappelijke regelingen. De wijzigingen / nieuwe instrumenten zijn in een traject – begeleidt door BZA en Coöperacion (een samenwerking tussen Boels Zanders Advocaten en Rob de Greef) - tot stand gekomen. Tijdens dit traject heeft overleg plaatsgevonden met de gemeenschappelijke regelingen (de directies), de griffiers, de gemeentesecretarissen, de juristen én met college- en raadsleden.

Argumenten

Artikel 1, tweede lid van de Wgr (51 (RUD Zuid-Limburg), 61 (BsGW) en 95 (HCL)) bepaalt dat de colleges van burgemeester en wethouders de ontwerpen van de regelingen toezenden aan de raden van de deelnemende gemeenten.

Dit gebeurt niet alleen als een nieuwe gemeenschappelijke regeling wordt getroffen, maar ook als een bestaande gemeenschappelijke regeling wordt gewijzigd, hetgeen nu het geval is.

Artikel 1, derde lid van de Wgr (51 (RUD Zuid-Limburg), 61 (BsGW) en 95 (HCL)) bepaalt dat de raden van de deelnemende gemeenten bij de colleges van burgemeester en wethouders binnen acht weken na ontvangst van het ontwerp hun zienswijze daarover naar voren kunnen brengen.

Met de mogelijkheid om zienswijzen uit te brengen krijgen de raden een meer sturende positie bij het treffen (of in dit geval: wijzigen) van een collegeregeling.

Indien de raden geen zienswijze naar voren wensen te brengen, stellen zij de colleges daarvan zo spoedig mogelijk op de hoogte. Ook dit wordt bepaald in artikel 1, derde lid van de Wgr.

Onnodige vertraging wordt daarmee voorkomen.

Het ligt niet voor de hand dat het college een concept zienswijze opstelt.

Op basis van artikel 160 lid 1 onder b Gemeentewet is het college bevoegd de beslissingen van de raad voor te bereiden. In dit geval ligt deze voorbereiding – in de vorm van een geformuleerde concept zienswijze – niet voor de hand. Voor de gemeenschappelijke regelingen geldt dat dit zogenaamde collegeregeling zijn: regelingen die getroffen (in dit geval: gewijzigd) worden door de colleges. De voorliggende ontwerpen van de regelingen zijn daarmee conform de wens van het

college. Zou het college toch een zienswijze opstellen, dan zou dit tot uitholling van de controlerende taak van de raad kunnen leiden.

Inmiddels is vrijdag 15 september jl. een concept-zienswijze namens de Raad van de gemeente Maastricht (voorbereid in samenspraak met de griffie) ingekomen (bijlage B_5) en hierop wordt in dit voorstel al geanticipeerd.

De bijlagen zijn opgesteld door BZA en Coöperacion in goed overleg met alle betrokkenen.

Zoals al eerder aangegeven hebben de zeven voornoemde gemeenschappelijke regelingen zich laten adviseren door BZA en Coöperacion (met uitzondering dus van KBL). Zij hebben daartoe sessies georganiseerd met de gemeenschappelijke regelingen (27 september 2022; 17 januari en 18 april 2023) met de raadsgriffiers (3 november 2022 en 6 maart 2023); met de gemeentesecretarissen (1 juni 2023 en 4 september 2023) én met de coördinerende juristen (28 februari en 25 mei 2023). Ook hebben (digitale) informatiebijeenkomsten plaatsgevonden voor de college- en raadsleden (30 januari, 1 februari, 18 en 20 september 2023).

Deze sessies en informatiebijeenkomsten hebben geleid tot voorstellen voor uniforme wijzigingsvoorstellen met toelichting, tot voorstellen voor uniforme besluitvorming door colleges en gemeenteraden én tot een uniform aanbiedingsmemo door de gemeenschappelijke regelingen aan de colleges. Eveneens is in de recente sessie met de gemeentesecretarissen van 4 september jl een legal opinion van BZA en Coöperacion besproken waarin een voorstel is opgenomen hoe de handreiking van de Noord-Limburgse gemeenten en de wijzigingsvoorstellen van de gemeenten Voerendaal, Brunssum en Stein verwerkt zouden kunnen worden in de ontwerp-gemeenschappelijke regelingen.

In aanvulling op het vorenstaande is – zoals hiervoor ook al aangegeven - ter kennisname op 15 september jl. ontvangen een concept-zienswijze namens de gemeenteraad van Maastricht. Deze zienswijze is opgenomen bij dit voorstel als bijlage B_5. Deze (nu nog) concept-zienswijze zal – indien en zodra deze door de gemeenteraad als zienswijze is vastgesteld en ingekomen– in behandeling worden genomen na afloop van de formele zienswijzeprocedure.

Uniforme voorstellen voor de verwerking van zienswijzen in de ontwerp-regelingen worden aan de raad voorgelegd door middel van voornoemde legal opinion (bijlage B_4.) waarbij aan de raad wordt voorgesteld een keuze te maken uit de voorstellen gedaan in deze leidraad.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

Dit voorstel heeft geen invloed op duurzaamheid: het betreft de implementatie van een wetwijziging in acht gemeenschappelijke regelingen.

5. Effect op de openbare ruimte

n.v.t.

6. Personeel en organisatie

n.v.t.

7. Informatiemanagement en automatisering (incl. Smart City)

n.v.t.

8. Financiën

Voorstel zonder financiële consequenties binnen de begroting. Het betreft de implementatie van een wetwijziging in acht gemeenschappelijke regelingen.

9. Aanbestedingen

n.v.t.

10. Participatie tot heden

n.v.t.

11. Voorstel

Het college besluit:

1. De bijgevoegde acht ontwerp wijzigingsbesluiten (bijlagen onder 1) overeenkomstig successievelijk de artikelen 1, tweede lid, 51 (RUD Zuid-Limburg), 61 (BsGW) en 95 (HCL) van de Wet gemeenschappelijke regelingen toe te zenden aan de gemeenteraad;
2. De gemeenteraad overeenkomstig artikel 1, derde lid van de Wet gemeenschappelijke regelingen (evenals overeenkomstig de artikelen 51, 61 en 95) in de gelegenheid te stellen zijn zienswijze in te dienen omtrent de ontwerp wijzigingsbesluiten, bedoeld onder punt 1 (bijlage 1);
3. De gemeenteraad te verzoeken deze zienswijze uiterlijk 30 november 2023 toe te zenden aan het college;

4. De gemeenteraad ter toelichting op de wijzigingen de overige in de bijlagen opgenomen stukken ter kennisname toe te zenden.

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

Per 1 juli 2022 is de Wet gemeenschappelijke regelingen gewijzigd. Een aantal wijzigingen dient voor 1 juli 2024 geïmplementeerd te zijn in iedere gemeenschappelijke regeling. Het gaat dan om nieuwe instrumenten waarmee de raad in een betere informatiepositie wordt gebracht. Het college heeft de raad een achttal ontwerp wijzigingsbesluiten toegezonden. De raad mag daar nu zijn zienswijze over kenbaar maken. Met het geven van een zienswijze start het formele wijzigingsproces. De commissie AZ is geagendeerd voor 10 oktober a.s. en de raadsbehandeling vindt plaats op 24 oktober daaraanvolgend.

In het vervolg op (na afloop van) de zienswijzeprocedure dient de gemeenteraad aan het college toestemming te verlenen om met de wijzigingen in te stemmen. De agendering voor de commissie AZ en de raadsbehandeling in verband met deze toestemmingsprocedure zijn voorzien in het eerste kwartaal van 2024. Daarna kan het college een besluit nemen met betrekking tot de wijziging van de regelingen. Dit dient voor 1 juli 2024 te gebeuren.